

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/74/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120207412
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4120207412.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: Krajský prokurátor v Nitre, Damborského 1, Nitra, proti žalovanému: Poľnohospodárske družstvo Veľké Zálužie, so sídlom Hlavná 1, Veľké Zálužie, IČO: 00 198 013, zast. Advokátska kancelária JUDr. Slávik a partneri, s. r. o., so sídlom Nám. M. R. Štefánika 3, Topoľčany, IČO: 36 861 375, o určenie, že nehnuteľnosti patria do vlastníctva zomrelých, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 18. mája 2021 č. k. 36C/61/2020-225 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému sa voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že O. Z. (ž. W. r. T.) (SPF) bol ku dňu svojej smrti v podiele 1/2 podielovým spoluvlastníkom pozemkov nachádzajúcich sa v obci K. Y. v katastrálnom území K. Y., zapísaných na LV č. XXXX ako parcela registra E č. 2303/1 - orná pôda vo výmere 1 572 m², na LV č. XXXX ako parcela registra E č. 2606/23 - orná pôda vo výmere 5 694 m², parcela registra E č. 3856/31 - orná pôda vo výmere 7 990 m², parcela registra E č. 3867/4 - orná pôda vo výmere 10 437 m², parcela registra E č. 3960 - orná pôda vo výmere 11 509 m², parcela registra E č. 4013 - orná pôda vo výmere 17 345 m², parcela registra E č. 4041 - orná pôda vo výmere 28 637 m² (I.). Súd určil, že W. Z. (r. T. m. O.) (SPF) bola ku dňu svojej smrti v podiele 1/2 podielovou spoluvlastníčkou pozemkov nachádzajúcich sa v obci K. Y. v katastrálnom území K. Y., zapísaných na LV č. XXXX ako parcela registra E č. 2303/1 - orná pôda vo výmere 1 572 m², na LV č. XXXX ako parcela registra E č. 2606/23 - orná pôda vo výmere 5 694 m², parcela registra E č. 3856/31 - orná pôda vo výmere 7 990 m², parcela registra E č. 3867/4 - orná pôda vo výmere 10 437 m², parcela registra E č. 3960 - orná pôda vo výmere 11 509 m², parcela registra E č. 4013 - orná pôda vo výmere 17 345 m², parcela registra E č. 4041 - orná pôda vo výmere 28 637 m² (II.). Žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému nepriznal (III.). Rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok vo výške 99,50 eura za podanú žalobu žalobcu do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (IV.). Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 39, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 63 zák. č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti v znení účinnom k 21. 12. 2005, § 5 ods. 3, § 38, § 39 ods. 3, § 70 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam a § 93 ods. 1 písm. b) CSP a zistil, že podľa výpisu z LV č. XXXX, kat. úz. K. Y. zo dňa 01. 12. 2005 boli vlastníckymi nehnuteľností p. O. Z. (ž. W.) a Z. W. (m. O.) SPF, každý v podiele 1/2 (čl. 64) a z LV č. XXXX boli vlastníckymi nehnuteľností p. O. Z. (ž. W. r. T.) a Z. W. (rod. T. m. O.) SPF, každý v podiele 1/2 (čl. 65). Titulom nadobudnutia sú: čd. 2393/32, PKV 1618, 2020, 1441, 1452, ROEP Z 851/2002. Dňa 14. 04.

2005 bola medzi SPF ako prenajímateľom a žalovaným ako nájomcom podpísaná nájomná zmluva č. 4-0254-05, predmetom nájmu bola aj pôda neznámych vlastníkov o výmere 631,7370 ha; podľa dodatku č. 1 z 05. 10. 2005 išlo o 626,8515 ha, podľa dodatku č. 2 z 27. 10. 2006 išlo o 465,1418 ha, podľa dodatku č. 3 išlo o 437,7773 ha, podľa dodatku č. 4 z 09. 02. 2009 išlo o 431,1764 ha, podľa dodatku č. 5 z 04. 11. 2009 išlo o 430,0434 ha, podľa dodatku č. 6 z 26.11.2010 išlo o 427,8221 ha. Dňa 14. 12. 2005 bola spísaná Notárska zápisnica JUDr. Heleny Rozborovej č. N 500/2005, NZ 604300/2005, NCRIs 63605/2005, ktorú požiadal JUDr. František Tkáč ako zástupca p. O. D., nar. XX. XX. XXXX, aby spísala osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a to k parcelám, kat. úz. K. Y., vedených na LV č. XXXX (parc. č. 2303/1) a na LV č. XXXX (2606/23, 3856/31, 3867/4, 3960, 4013, 4041). Podľa nej JUDr. František Tkáč vo svojom vyhlásení, zastupujúc O. D. preukazoval, že tento splnil podmienky vydržania podľa § 134 Občianskeho zákonníka, pričom v rámci vyhlásenia uviedol, že pôvodní spoluvlastníci z týchto LV predali osvedčované nehnuteľnosti starému otcovi O. D., ktorý ich po ňom nadobudol na základe rodinnej dohody. Zmluvy a dohody neboli perfektné, odvtedy ich užíval žiadateľ, so započítaním vydržacej doby jeho právnych predchodcov, ako svoje vlastné, v dobrej viere, nikým nerušený v užívaní, až doteraz. Obec K. Y. vyhlásila, že nemá námietky k vzniku vlastníckeho práva. Dotknutý spoluvlastník C. Y. vo vyhlásení zo dňa 26. 11. 2005 potvrdil, že tiež nemá námietky k vzniku vlastníckeho práva na osvedčované nehnuteľnosti. V rámci trestného konania vedeného pod ČVS: KRP-89/OEK-NR-2006 svedok C. Y. dňa 07. 09. 2007 v rámci výsluchu uviedol k vyhláseniu zo dňa 26. 11. 2005, že osoby menom O. Z. a W. nepozná, nie sú mu známe takéto osoby. Nevedel o žiadnej rodinnej dohode, na základe ktorej sa dohodli o kúpe nehnuteľností so starým otcom O. D.. Podpis na vyhlásení bol jeho, ale čo sa týka jeho obsahu, nebolo mu to prečítané a po tom, čo si ho chcel prečítať, ho JUDr. Tkáč zastavil a povedal mu, že vonku čaká veľa ľudí a nie je čas na to, aby to čítal, všetko sa jedná o jeho pozemky. Dôveroval mu, vybavoval mu veci. Uviedol, že keby mu bola daná možnosť prečítať si obsah vyhlásenia, nikdy by tieto skutočnosti, uvedené v ňom, nepodpísal. V rámci toho istého trestného konania (obv. neznámy páchatel') bol vypočutý U.. O. Z. ako svedok dňa 17. 12. 2007, ktorý uviedol, že je predsedom žalovaného od r. 2004. Družstvo užívalo pozemky na základe nájomných zmlúv, uzatvorených medzi ním a vlastníkmi, ide o 1550 ha pôdy. Poukázal na oznámenie, ktoré v písomnej forme už predložil. Pôvodným vlastníkom družstvo vyplácalo nájomné, zvyšné podiely vyplácali SPF podľa nájomnej zmluvy. Vedel o novom vlastníkovi cca. 60 ha - p. J., ktorý nepožiadaval o uzatvorenie zmluvy. Dotknutí vlastníci si prišli za rok 2006 prevziať nájomné, ale nebolo im už vyplatené. O zmene vlastníkov sa dozvedeli zo systému katastra nehnuteľností, ktorý si zakúpili. V oznámení žalovaného zo dňa 12. 02. 2007, adresované KR PZ NR k sp. zn. ČVS: KRP-89/OEK-NR-2006 je uvedené, že vlastníkmi pozemkov, evidovaných na PD Veľké Zálužie do 06. 06. 2006 sú okrem iného: parc. č. 2303/1, 2606/23, 3856/31, 3867/4, 4013, 4041 - ako neznámy vlastník - SPF. Parc. č. 3960 je v užívaní PD Jarok. Dňa 07. 12. 2010 bol vypočutý ako svedok U.. O. Z. v trestnej veci obv. JUDr. František Tkáč a spol., keď uviedol, že časť pozemkov obrábajú vo svojom vlastníctve, zvyšné si prenajímajú od fyzických osôb, cirkvi, obce, SPF. Vyplácajú nájomné tomu, kto má zmluvu. Čakal na to, že JUDr. Tkáč sa dostaví podpísať zmluvu, ale nestalo sa tak. Predložil nájomnú zmluvu so SPF zo 14. 04. 2005 s výmerou pozemkov, táto sa každý rok upravuje. Pozemky užíval žalovaný už od r. 1991 nepretržite až na pozemky, ktoré boli vydané osobám na náhradné užívania na základe rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu. Pozemky nikdy neužíval JUDr. Tkáč po roku 1991. Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra zo dňa 29. 12. 2012 sp. zn. 21T/128/2012 bol O. D. uznaný vinným, že spáchal trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, ods. 4 písm. b) Trestného zákona (za skutok - vyhlásenie o vydržaní vlastníckeho práva do notárskej zápisnice). Uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 25D/103/2017-74. Dnot 68/2017 zo dňa 04. 10. 2017, vydaným notárkou JUDr. Miriam Danczi, poverenou funkciou súdnej komisárky, v dedičskej veci po poručiťovi O. D., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, bola schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva. Podľa nej nehnuteľnosti v kat. úz. K. Y., LV č. XXXX, XXXX, XXXX nadobudla v celosti podielov poručiťeľa U.. C. D.. Predmetom boli aj pozemky, ktoré boli súčasťou osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva do notárskej zápisnice. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 04. 10. 2017. V predmetnom uznesení nie je zmienka o poznámke P 357/12 a na vykonanie zápisu bolo navrhnuté na Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, len právoplatné uznesenie sp. zn. 25D/103/2017, Dnot 68/2017. Kúpnu zmluvou zo dňa 16. 04. 2018 previedla C. D. na žalovaného pozemok parc. č. 2303/1 za kúpnu cenu 786,- eur. Vkladové konanie bolo vykonané na Okresnom úrade Nitra, odbor katastrálny pod V 3518/18. Kúpnu zmluvou zo dňa 26. 10. 2018 previedla C. D. na žalovaného okrem iných aj pozemky parc. č. 2606/23, 3856/31, 3867/4, 4013, 4041, 3960. Vkladové konanie bolo vykonané na Okresnom úrade Nitra, odbor katastrálny pod V 10077/2018. Vo výpise z LV č. XXXX, kat. úz. K. Y. zo dňa 30. 06. 2017 je v časti B evidovaná poznámka: „Poznamenáva sa vydanie uznesenia Krajského riaditeľstva Policajného zboru Nitra č. k.

ČVS: KRP-89/OEK-NR-2006 za stíhanie obvineného, ktorý nezákonne nadobudol nehnuteľnosti registra „E“ - parc. č. 2303/1, 2606/23, 3856/31, 3867/4, 3960, 4013, 4041 podľa P 357/12-187/12." Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, súdu listom zo dňa 09. 12. 2020 oznámil, že dňa 06. 10. 2017 mu bolo doručené uznesenie 25D/103/2017-74, Dnot 68/2017, vydané v dedičskej veci po por. O. D., zomr. XX. XX. XXXX; konanie bolo vedené pod č. Z 7866/17 a zápis bol vykonaný pod č. zmeny 852/17 dňa 10. 11. 2017. Keďže obvineným stíhaným pre nezákonné nadobudnutie nehnuteľnosti bol poručiteľ, jeho úmrtím mal správny orgán preukázané, že dôvod poznámky zanikol, preto ju vymazal v rámci Z 7866/17. Zároveň predložil žiadosť OR PZ Nové Zámky zo dňa 03. 04. 2012, ktorou vyšetrovateľ navrhol vyznačiť informatívnu poznámku ohľadne notárskych zápisníc a listov vlastníctva, na ktorých boli evidované aj nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom vyhlásenia o vydržaní formou notárskej zápisnice č. N 500/2005, NZ 604300/2005, NCRIs 63605/2005. Konanie bolo vedené pod č. P 357/2012. Zástupca žalovaného - U. O. Z. bol vypočutý ako osoba podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku pred KR PZ Nitra, vo veci KRP:KRP-5/2-VYS-NR-2021 dňa 09. 02. 2021 (závažný zločin legalizácie výnosu z trestnej činnosti). Uviedol, že v r. 2006 začali zisťovacie konania ohľadne JUDr. Tkáča, keďže k nim prichádzali ľudia a žiadali vyplatiť nájom, pričom bolo zistené, že už nie sú vlastníckmi pozemkov. O osobe O. D. vedel, že bol vypovedať na polícii v r. 2006 a 2010, nepamätal si, či sa vyjadroval aj konkrétne k jeho osobe, avšak všetky výpovede sa týkali p. J. a ľudí, ktorých mal pripraviť o pozemky v kat. úz. K. Y. Dňa 07. 02. 2014 družstvo podpísalo zmluvu o nájme s p. D.. Nemusia skúmať, akým spôsobom, kedy a od koho on, resp. aj iný nadobudol pozemky, pozrú si konkrétny list vlastníctva v tom čase, kde figuruje ako vlastník a následne sa zmluva podpíše. Nevedel, či v tom čase bola na LV nejaká poznámka. Mali s ním 1 zmluvu na 10 rokov. Fyzicky pozemky využívalo družstvo aj pred podpisom zmluvy, ale nájomné nebolo nikomu vyplácané. V čase podpisu zmluvy nevedel, že prebieha trestné konanie voči nemu. K zmluve s p. D. uviedol, že pred podpisom prvej zmluvy oslovili písomne všetkých vlastníkov pozemkov na základe LV, ktoré mali v tom čase vysporiadať, teda kúpiť. Ak mali záujem, podpísali sa zmluvy, pri ich podpise neskúmali tituly nadobudnutých pozemkov. V tom čase nevedel, že sa vedie trestné konanie ohľadne pozemkov s p. D.. Pri druhej zmluve boli pozemky ponúknuté na predaj p. D. I., bývalým starostom obce K. Y., t.č. zomrelý, ktorý bol nevlastný otec p. D. (tak mu to bolo povedané). Pozemky si skontrolovali, neboli tam poznámky; tiež neskúmali, akým spôsobom ich nadobudla a ani neskúmali tituly nadobudnutia pozemkov. Nevedel o prebiehajúcom trestnom konaní, pričom aj keby vedel, nič to nemení na tom, pretože na LV bola evidovaná p. D.. Zmluva o nájme zo dňa 07. 02. 2014 bola uzatvorená medzi žalovaným ako nájomcom a O. D. ako prenajímateľom, predmetom boli pozemky na LV č. XXXX, XXXX, o výmere 103 722 m², na dobu určitú od 01. 01. 2014 do 01. 01. 2024. Nájomné činilo sumu 570,47 eura/rok. Účastníci zmluvy vychádzali pri uzatváraní zmluvy z ust. § 70, ods. 1 zák. č. 162/1995 Zb. V rokoch 2009 - 2010 boli publikované články, ktoré poukazovali na prípady podvodu s pozemkami vo K. Y., keď ako obvinený sa v nich uvádza právnik L. T. Spomínajú sa v nich ich kumpáni, bývalý starosta D. B. a týka sa vydržania vlastníckeho práva k pozemkom, ako aj ich predaja. V roku 2020 bol zverejnený článok, v rámci ktorého bol spomenutý aj U.. Z., ktorý redaktorke ohľadne kúpy pozemkov povedal, že vec majú právnici, oni boli uvedení do omylu.

1.2. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. V spore bolo nevyhnutné posúdiť, či došlo zo strany nebohého O. D. k nadobudnutiu vlastníckeho práva v roku 2005 na základe osvedčenia o vydržaní, okruh žalovaných, platnosť kúpnych zmlúv z roku 2018 uzatvorených medzi žalovaným a C. D. ako dedičkou po poručiťovi O. D. a či je žalovaný dobromyseľný a pravý vlastník dotknutých nehnuteľností.

1.3. Súd dospel k záveru, že v tomto prípade notárka JUDr. Helena Rozborová síce osvedčila vznik vlastníckeho práva O. D. k nehnuteľnostiam na základe vydržania a na základe uvedeného Správa katastra Nitra vykonala záznam v katastri nehnuteľností, ale na druhej strane je zrejmé, že podmienky pre vydanie uvedeného osvedčenia splnené neboli. Z jednotlivých listinných dôkazov, predovšetkým s poukazom na trestné konanie vedené tunajším súdom pod sp. zn. 21T/128/2012, mal súd preukázané, že O. D., v mene ktorého konal JUDr. František Tkáč, nikdy nehnuteľnosti neužíval, a preto nemohol nadobudnúť presvedčenie o tom, že nehnuteľnosti mu patria. O. D. tak nielenže pri užívaní nehnuteľností nebol dobromyseľný, že nehnuteľnosti mu patria, on držiteľom nehnuteľností nebol vôbec (v tom čase ich užíval žalovaný). Súd mal ďalej preukázané, že JUDr. Helena Rozborová osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva p. D. k sporným nehnuteľnostiam vydala i napriek tomu, že žalovaný k vydaniu osvedčenia o vydržaní nedoložil vyjadrenie Slovenského pozemkového fondu o tom, že nemá k vzniku vlastníckeho práva výhrady (§ 63 písm. a) bod 3. Notárskeho poriadku). Uvedenú skutočnosť mal súd preukázanú z tvrdenia žalobcu, ktoré v tomto konaní spochybnené a vyvrátené nebolo. Okrem toho

z výsluchu p. C. Y. v trestnom konaní mal súd preukázané, že sa s obsahom svojho vyhlásenia zo dňa 26. 11. 2005 vôbec neoboznámil, o okolnostiach v ňom uvedených nemal žiadnu vedomosť (o rodinnej dohode). Z vykonaného dokazovania tak vyplýva, že osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva, vydané notárkou JUDr. Helenou Rozborovou so sídlom vo K. v prospech p. D. je absolútne neplatným právnym úkonom, preto vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vydržaním O. D. nikdy nenadobudol.

1.4. V konaní nebolo sporným, že pred zápisom vlastníckeho práva žalovanej do katastra nehnuteľností svedčilo pôvodne vlastnícke právo v prospech O. Z. a W. Z., rod. T..

1.5. Pokiaľ ide o otázku vecnej legitímácie, tak žalobca je v spore aktívne vecne legitimovaný podľa § 93 ods. 1 písm. b) CSP, tj. aktívna legitímácia je preukázaná. Pretože práve v podanej žalobe žalobca poukazuje na porušenie platných právnych predpisov a nezákonný zápis vlastníckych práv v prospech p. D., ako aj neplatnosť všetkých na to nadväzujúcich úkonov, je nepochybné, že žalobca - prokurátor aktívnu legitímáciu na podanie takejto žaloby má. Z uvedených ustanovení vyplýva podľa názoru súdu i naliehavý právny záujem žalobcu na podanej žalobe, keď žalobca ako „strážca zákonnosti“ nepochybné má naliehavý právny záujem na zjednaní nápravy v prípade nezákonne nadobudnutého vlastníckeho práva.

1.6. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu, súd neprihliadol na námietku vznesenú žalovaným, tj. že žalovaným majú byť okrem žalovaného i všetci dedičia po nebohom. V tomto smere poukázal na tú skutočnosť, že ide o žalobu o určenie vlastníckeho práva, a nie o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva. V tomto smere súd poukázal i na stanovisko občianskoprávneho grémiu Okresného súdu Nitra zo dňa 09. 06. 2020, podľa ktorého aktívne legitimovaným na podanie žaloby podľa § 93 ods. 1 písm. b) CSP je „prokurátor“ a v prípade, ak sa chce dať prokurátor, ktorý podal žalobu zastúpiť iným prokurátorom, tak iba na základe udeleného plnomocenstva, pričom podľa § 93 ods. 1 písm. b) CSP môže podať iba žalobu o určenie vlastníctva, a nie o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva. Súd považoval za pasívne vecne legitimovaný subjekt aktuálneho vlastníka nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu, tj. žalovaného, nakoľko je evidovaný ako ich vlastník aj v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Nitra na LV č. XXXX a č. XXXX, kat. úz. K. Y.. V tomto prípade ide o konanie predchádzajúce dodatočnému prejednaniu dedičského konania po poručiteľoch a výsledok tohto sporu nemá žiadny vplyv na postavenie dedičov v rámci dedičského konania, ktoré môže byť následne vedené ohľadne týchto nehnuteľností. Vzhľadom na to, že O. D. nebol vlastníkom dotknutých nehnuteľností, nemali byť tieto zahrnuté ani do dedičského konania vedeného pod sp. zn. 25D/103/2017. Ak aj uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 04. 10. 2017 č. k. 25D/103/2017-74, Dnot 68/2017 boli notárkou JUDr. Miriam Danczi, poverenou funkciou súdnej komisárky prededené dotknuté nehnuteľnosti v kat. úz. K. Y., nie je možné vychádzať z predmetného rozhodnutia, pretože podľa záveru súdu je zrejmé, že nemohli byť zahrnuté do dedičského konania. Ide tu o rozpor so základným princípom ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má).

1.7. Súd zistil, že na LV č. XXXX kat. úz. K. Y. bola podľa P 357/12-187/12 evidovaná poznámka o nezákonnom nadobudnutí nehnut. registra „E“ parc. č. 2303/1, 2606/23, 3856/31, 3867/4, 3960, 4013, 4041, a to až do 10. 11. 2017, kedy došlo k jej výmazu podľa vyjadrenia správneho orgánu z dôvodu, že zanikol dôvod evidovania poznámky. Do dňa 10. 11. 2017 bol ako vlastník nehnuteľností evidovaný p. O. D.. S poukazom na to, že súd považoval osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva za absolútne neplatný právny úkon, pričom nehnuteľnosti boli následne predmetom dedenia po p. D., musel sa vyporiadať s tým, či žalovaný nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam ako nový nadobúdateľ na základe jeho dobrej viery. Týmto sa dostali v konečnom dôsledku do rozporu obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko má sám). Súdu sú známe nálezy Ústavného súdu SR, na ktoré poukazoval žalovaný - I. ÚS 151/2016 z 03. 05. 2017, I. ÚS 549/2015. Podľa týchto nálezov pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv, treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.

Okrem týchto nálezov Ústavného súdu SR existuje aj viacero iných rozhodnutí, ktoré riešia kolízie týchto princípov (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 50/2010 z 10. 02. 2010, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 71/2011 z 27. 02. 2013).

1.8. Pri posudzovaní tejto veci bolo potrebné posúdiť, či ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa. Spravidla ide len o celkom výnimočné prípady, pokiaľ bude nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3314/11 z 02. 10. 2012). Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe. Právne inštitúty vydržania a všeobecného nadobudnutia od nevlastníka sa vyznačujú jedným zásadným spoločným znakom - spôsobujú prevod vlastníckeho práva za neštandardných podmienok na základe dobrej viery. Vzhľadom na to, že všeobecné nadobudnutie od nevlastníka nemá v slovenskom práve prakticky žiadnu históriu, nemožno z dostupnej literatúry vyvodiť jednoznačné závery, akými charakteristickými znakmi a limitmi sa všeobecné nadobudnutie od nevlastníka vyznačuje. Nie každý, kto je ako vlastník zapísaný do katastra nehnuteľností, si môže byť svojim vlastníctvom stopercentne istý. Zápis vlastníctva v katastri nehnuteľností nie je „nepriestrelný“, požíva len vyvrátenú domnienku správnosti. Nadobúdateľ nehnuteľnosti, dôverujúci v zápis v katastri nehnuteľností, sa tak môže dostať do situácie, že jeho vlastnícke právo bude spochybnené, pokiaľ tretia osoba právoplatne spochybí nadobúdací titul prevodcu. Ochrana práv dobromyseľného nadobúdateľa sa poskytuje iba v mimoriadne výnimočných prípadoch a prioritne sa k tejto otázke pristupuje zdržanlivo. Preto sa nadobúdateľovi odporúča pri nadobudnutí nehnuteľností skúmať titul nadobudnutia prevodcu a nespoliehať sa výlučne len na zápis v katastri nehnuteľností.

1.9. V spojitosti s tým súd mal preukázať, že žalovaný mal už v roku 2007, kedy mal byť inak už vlastníkom O. D. (v zmysle vyhlásenia o vydržaní), v užívaní dotknuté nehnuteľnosti s výnimkou parc. č. 3960, ktorú užívalo družstvo O.. Zástupca žalovaného bol v roku 2010 vypovedať ako svedok už v rámci trestného konania vedeného proti JUDr. Františkovi Tkáčovi a spol. (tj. aj voči O. D.) ako obvineným, pričom uviedol, že mali k dispozícii od roku 2006 program, kde bol zoznam vlastníkov na listoch vlastníctva, ako aj to, že niektorým osobám už nemohli vyplatiť nájomné, pretože podľa evidencie ich vlastnil niekto iný ako oni. Z predloženej zmluvy o nájme zo dňa 07. 02. 2014 mal súd preukázať, že žalovaný si prenajal od O. D. dotknuté nehnuteľnosti (s výnimkou parc. č. 3960), tieto aj predtým užíval. Z výpovede Ing. Z. v trestnom konaní dňa 09. 02. 2021 mal súd preukázať, že pred uzatvorením zmluvy si pozrú list vlastníctva, aby vedeli, kto je vlastníkom. V tom čase bola na listoch vlastníctva evidovaná poznámka o vydaní uznesenia Krajského riaditeľstva Policajného zboru Nitra č. k. ČVS: KRP-89/OEK-NR-2006 za stíhanie obvineného, ktorý nezákonne nadobudol nehnuteľnosti registra „E“ - parc. č. 2303/1, 2606/23, 3856/31, 3867/4, 3960, 4013, 4041 podľa P 357/12-187/12. Táto bola evidovaná na listoch vlastníctva až do 10. 11. 2017. Zároveň uviedol, že v prípade kúpnych zmlúv v roku 2018 neskúmali tituly nadobudnutia týchto pozemkov prevodcu. Je síce pravdou, že k prevodu nehnuteľností z C. D. na žalovaného došlo až v roku 2018, ale dobrá viera žalovaného ako nadobúdateľa hodnoverne preukázaná nebola. Podľa okolností tohto prípadu mal súd za to, že žalovaný, resp. jeho štatutárni zástupcovia evidentne mali vedomosť o tom, že tu existovalo trestné stíhanie voči O. D., ako aj o tom, že mal práve on nezákonne nadobudnúť dotknuté nehnuteľnosti. Táto skutočnosť ohľadne nezákonného nadobudnutia nehnuteľností v kat. úz. K. Y., či už JUDr. Tkáčovi alebo O. D. bola žalovanému dobre známa už v roku 2006, keď odmietol jednotlivým osobám, ktorým predtým vyplácal inak nájomné, vyplatiť nájom z dôvodu, že podľa evidencie v katastri nehnuteľností už neboli vlastníkmi pozemkov. Žalovaný sa predsa nemohol spoliehať len na to, že na listoch vlastníctva je evidovaná ako vlastníčka C. D., pričom ako titul nadobudnutia bolo evidované dedičské rozhodnutie. Sám si musel byť vedomý toho, že ak v roku 2014 bola v čase uzatvorenia zmluvy o nájme s p. O. D. na listoch vlastníctva evidovaná poznámka o nezákonnom nadobudnutí nehnuteľností (sám potvrdil, že pri podpise zmlúv si pozrie list vlastníctva), mal postupovať obozretne a preveriť si dostatočným spôsobom skutočnosť ohľadne akéhokoľvek nakladania s týmito nehnuteľnosťami už od roku 2006. To, že nekonal s náležitou starostlivosťou, dosvedčuje aj výpoveď U. Z. v rámci trestného konania zo dňa 09. 02. 2021, ktorý ako zástupca žalovaného uviedol, že neskúmal tituly nadobudnutia týchto pozemkov a ani to, akým spôsobom pozemky p. D. nadobudla. Súd považoval tvrdenia žalovaného o tom, že sa spoliehal na hodnovernosť údajov v katastri nehnuteľností za nedostačujúce vo vzťahu k preukázaniu jeho dobrej

vôle. V konaní bolo preukázané, že žalovaný obhospodaroval v danej lokalite pozemky, išlo o jednu z jeho podnikateľských činností. Z toho je možné vyvodiť logický záver, a to ten, že vedel, resp. mal vedieť, prípadne mohol vedieť, že ak sa rieši v obci K. Y. nezákonné nadobudnutie vlastníckeho práva cestou vydržania v prospech tretích osôb v 42 prípadoch, je tu určitý problém, ktorý by mal vziať do úvahy a nespoliehať sa len na posledný evidovaný zápis vlastníctva v evidencii katastra. Tým, že žalovaný sám potvrdil, že sa snaží postupne nadobudnúť vlastníctvo k pozemkom, ktoré užíva, mal si preveriť, akým spôsobom mohlo dôjsť k výmazu poznámky na listoch vlastníctva, keď sám mohol zistiť a vedieť, že táto poznámka tam bola evidovaná do 09. 11. 2017, pričom O. D. zomrel už dňa XX. XX. XXXX. To znamená, že ak po jeho smrti bola poznámka v evidencii katastra nehnuteľností naďalej zaznamenaná bez toho, aby orgán, ktorý ju navrhol na list vlastníctva zapísať, nenavrhol jej výmaz, mal si žalovaný v roku 2018 preveriť minimálne z opatrnosti stav vecí. Podľa súdu sa nemohol spoliehať výhradne na údaje uvedené na liste vlastníctva. Podľa U.. Z. ako zástupcu žalovaného pozemky p. D. ponúkol na predaj žalovanému (čl. 170) pri druhej kúpnej zmluve bývalý starosta obce D. I., ktorý ako štatutárny zástupca obce mal tiež vedomosť o nezákonnom nadobudnutí pozemkov p. D. v r. 2006. Práve on bol osobou, ktorá v mene obce K. Y. vo vyhlásení v roku 2005 potvrdila, že obec nemá námietky k vzniku vlastníctva žiadateľa k osvedčovaným nehnuteľnostiam. V možnostiach a schopnostiach žalovaného bolo podľa názoru súdu možné zistiť, akým spôsobom došlo k strate vlastníckeho práva pôvodných vlastníkov a tiež aj to, ako sa nehnuteľnosti dostali na list vlastníctva prevodcu. Preto si musel byť žalovaný už od roku 2006 vedomý toho, že ide o nehnuteľnosti, o ktorých prebieha trestné konanie. V čase podpisu nájomnej zmluvy v roku 2014 s p. D. sa oboznámil s listom vlastníctva, teda vedel o poznámke P 357/2012. Okrem toho, žalobca predložil oznámenie obce K. Y. z 03. 03. 2009, podľa ktorého je možné zistiť, že už v roku 2009 OČTK preverovali údaje o vlastníkoch dotknutých pozemkoch, ako ja ich právnych nástupcov.

1.10. Právny zástupca žalovaného navrhol na pojednávaní vypočuť zástupcu žalovaného - U.. Z., ako aj ďalšie listinné dôkazy, ktorými oslovoval žalovaný vlastníkov ohľadne kúpy nehnuteľností. Súd tieto návrhy na doplnenie dokazovania zamietol, a to z dôvodu rýchlosti a hospodárnosti konania. S poukazom na priebeh konania mal právny zástupca žalovaného k dispozícii vyjadrenia žalobcu, teda mal možnosť navrhnuť výsluch zástupcu žalovaného skôr, resp. mohol zabezpečiť jeho účasť priamo na pojednávaní. Okrem toho, súd uviedol, že v tomto prípade išlo hlavne o právne posúdenie vecí, kedy súd mal dostatok dôkazov k tomu, aby sa vypořiadal so vzájomnou kolíziou obidvoch ústavných hodnôt - princípu ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. Na základe takto zistených skutočností súd dospel k záveru, že žalovaný nenadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na základe dobrej viery, z dôvodu čoho žalobe v celom rozsahu vyhovel a vlastnícke právo k nehnuteľnostiam určil pre pôvodných vlastníkov tak, ako je to uvedené vo výrokoch I. a II. rozsudku.

1.11. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a článku 17 CSP a žalobca bol v tomto spore plne úspešný, preto by mu patril nárok na náhradu trov konania voči žalovanému. Žalobca trov konania ale nežiadal, preto mu súd ich náhradu nepriznal (s poukazom na článok 17 CSP).

1.12. Vzhľadom na to, že žalobca ako prokurátor v konaní začatom na základe jeho žaloby je v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov oslobodený od platenia súdneho poplatku za podanie žaloby, súd zaviazal na jeho zaplatenie podľa § 2 ods. 2 prvá veta zák. č. 71/1992 Zb. žalovaného, a to vo výške 99,50 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Žalobca žalobu opieral o svoje oprávnenie podľa § 93 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého môže podať prokurátor žalobu o určenie vlastníckeho práva, ak boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu. Žalovaný rešpektuje právo prokurátora podať žalobu podľa ust. § 93 ods. 1 písm. b) CSP. Žalobca sa domáhal určenia, že „vlastník“ bol ku dňu smrti vlastníkom, teda obhajuje práva zomrelého vlastníka, ktorého zastupuje Slovenský pozemkový fond. Poukázal na ustanovenie § 34 ods. 3 a § 34 ods. 14 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách. Uviedol, že účastníkom tohto konania, pokiaľ sa jednalo o určenie vlastníckeho práva mal byť neznámy vlastník zastúpený

Slovenským pozemkovým fondom, ktorý zastupuje práva neznámych vlastníkov, a ktorý môže vykonať aj hmotnoprávne úkony, na ktoré nie je oprávnený podľa § 93 ods. 3 CSP prokurátor. V tomto konaní však účastníkom neznámy vlastníč, zastúpený SPF, nebol, čím boli porušené procesné podmienky konania. Napriek uvedenému, stále tvrdí, že toto síce nie je dedičský spor, ale existuje tu ustálený právny názor, že aj spor o určenie, že vec patrila zomrelému (určitá vec patrí do dedičstva po nebohom), je sporom o vlastníctvo. Tento spor je teda klasickým sporom o vlastníctvo, iba s tou variáciou, že žalobu podáva, na základe zákonného oprávnenia, prokurátor. Niet však žiadneho logického a ani právneho dôvodu robiť záver, že účastníkmi takéhoto sporu nemusia byť dedičia po nebohom a žaloba nemala smerovať tak, aby súd určil, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom. Účastníkmi takéhoto sporu by mal byť ten subjekt, ktorý si na vec robí nárok (napríklad na základe zmluvy) a vôbec nemusí byť dedičom po nebohom, ako aj všetci dedičia po nebohom. Poukázal na uznesenie NS SR zo 16. 05. 2019 sp. zn. 8Cdo/94/2018. Žalobca opiera svoje oprávnenie podať žalobu § 93 ods. 1 písm. b) CSP, čím mu svedčí procesné právo podať žalobu. Žalobcovi však nesvedčí hmotno-právne oprávnenie. Účastníkom konania však musia byť aj osoby, ktorým svedčí hmotno-právne oprávnenie k nehnuteľnosti, t.j. osoby, v prospech ktorých žalobca žalobu podáva. Tieto osoby však žalobca vo svojej žalobe ako účastníkov neoznačil a nie je možné konať o žalobe, pokiaľ účastníkmi konania nie sú osoby, ktorým svedčí podľa žalobcu hmotno-právne oprávnenie. Preto tvrdí, že v konaní neboli splnené procesné podmienky, nakoľko účastníkmi neboli všetky subjekty, ktoré mali byť účastníkmi konania (buď neznámy vlastníč zastúpený SPF, alebo všetci dedičia po nebohých vlastníkoch). Uviedol, že pokiaľ súd odkazuje na stanovisko občianskoprávneho grémia Okresného súdu Nitra zo dňa 09. 06. 2020, s týmto nebol žalovaný oboznámený a ani mu nebolo sprístupnené pred pojednávaním, aby sa s ním mohol oboznámiť, napriek tomu naň súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal a žalovaný nemal možnosť sa s ním oboznámiť a vyjadriť sa k nemu, čím bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý proces. Porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces vidí aj v konaní prokurátora ako žalobcu. Žalobca opiera svoje oprávnenie o § 93 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého môže podať prokurátor žalobu o určenie vlastníckeho práva, ak boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu. Avšak aj v tomto prípade musí byť rešpektovaný čl. 6 CSP a zachované rovnoprávne postavenie strán. Postavením prokurátora sa už zaoberal aj ústavný súd ešte za platnosti OSP a jeho zmien a to v náleze Ústavného Súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 43/95 z 10. septembra 1996, zverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, čiastka 95, pod číslom 281/1996, na ktorý v odvolaní poukázal. V tomto konaní však rovnoprávne postavenie strán sporu nebolo dodržané. Účastníkmi konania neboli osoby, ktorým svedčí hmotno-právne oprávnenie (buď neznámy vlastníč zastúpený SPF alebo dedičia). Prokurátor nie je oprávnený robiť úkony, ktoré môže vykonať len subjekt právneho vzťahu. Prokurátor mal z titulu svojho postavenia k dispozícii všetky doklady, ktoré žalovanému nemohli byť v čase uzatvorenia kúpnych zmlúv známe a prokurátor ich prezentoval ako všeobecne známy fakt s tým, že ich musí poznať aj žalovaný. Prokurátor však svoje oprávnenie nevyužil v čase, kedy by to nemalo dopad na žalovaného. Prokurátor z titulu svojej pozície predkladal dôkazy - napr. výsluch štatutárneho zástupcu žalovaného v trestnom konaní, ktorý bol vykonaný až po podaní žaloby (výsluch v inej veci zo dňa 09. 02. 2021) týkajúci sa priamo tohto konania, namiesto toho, aby bol žalovaný vypočutý súdom v tomto konaní. Nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie vidí v tom, že síce súd vykonal rozsiahle dokazovanie, ale vykonané dôkazy nesprávne právne vyhodnotil, najmä čo sa týka časovej súvislosti a skutočnosti, o ktorých mal alebo aj mohol mať vedomosť žalovaný s ohľadom na jeho dobromyseľnosť. Žalovaný dňa 16. 04. 2018 uzavrel v postavení kupujúceho kúpnu zmluvu s U.. C. D., ktorá bola v postavení predávajúcej a touto zmluvou od nej kúpil pozemok EKN parc. č. 2303/1 orná pôda vo výmere 1 572 m², vedený na ňu v celosti titulom dedenia za kúpnu cenu 786,- eur, ktorá predávajúcej aj bola vyplatená. Vkladové konanie bolo vykonané na Okresnom úrade Nitra, odbor katastrálny pod V 3518/18. Žalovaný dňa 23. 10. 2018 uzavrel v postavení kupujúceho kúpnu zmluvu s U.. C. D., ktorá bola v postavení predávajúcej a touto zmluvou od nej kúpil okrem iného aj pozemky uvádzané v žalobe, EKN parc. č. 2606/23, 3856/31, 3867/4, 3960, 4013 a 4041 k. ú. K. Y., vedené na ňu v celosti titulom dedenia, za kúpnu cenu 40 807,53 eura, ktorá predávajúcej aj bola vyplatená. Vkladové konanie bolo vykonané na Okresnom úrade Nitra, odbor katastrálny pod V 10077/2018. Na týchto pozemkoch žalovaný hospodári. V čase kúpy uvedených pozemkov bola ako vlastníčka zapísaná U.. C. D. v celosti a na listoch vlastníctva neboli žiadne obmedzenia pre vlastníka, pokiaľ ide o nakladanie s nehnuteľnosťami. Pozemky boli kupované na dvakrát z toho dôvodu, že žalovaný si chcel usporiadať pozemky pod vinohradmi, tak oslovoval väčšiu skupinu vlastníkov, ktorí v tejto lokalite vlastnili pozemky a zhodou okolností bola medzi nimi aj EKN parc. č. 2303/I vo vlastníctve Ing. C. D. (to je zmluva V 3518/18). Zvyšné pozemky žalovanému na jeseň roku 2018 ponúkla na predaj samotná U.. D.. V oboch prípadoch sa žalovaný presvedčil o vlastníctve a o tom, či sú nejaké obmedzenia na prevod, keďže

neboli, nehnuteľnosti odkúpil. Do času kúpy týchto pozemkov bol predseda žalovaného U.. Z. vypočutý ako svedok pred orgánmi polície - raz v rámci šetrenia vo veci a raz po vznesení obvinenia (rok 2008 a 2010) a taktiež žalovaný poskytoval na vyžiadanie písomnú súčinnosť pre orgány polície (rok 2007), ale to bolo tak všetko, s čím sa žalovaný v tejto veci dostal do kontaktu. Žalovaný nebol účastníkom trestného konania v akomkoľvek postavení (ani v postavení poškodeného), takže mu neboli doručované zásielky, ani rozhodnutia konajúcich orgánov. Zhodne nemal ani vedomosť o tom, či bola podaná obžaloba a aký bol výsledok, resp. či sa vo veci vôbec koná. Žalovaný nebol ani účastníkom dedičského konania po O. D.. Žalovaný teda ako kupujúci nevedel o nezákonnom spôsobe získania prevádzaných pozemkov. Žalovaný sa preto považuje za dobromyseľného a právneho vlastníka týchto nehnuteľností. Neobstojí teda právne zhodnotenie súdom v bode 53. odôvodnenia rozsudku. Žalovaný kupoval nehnuteľnosti, kde nebola na LV žiadna obmedzujúca poznámka na nakladanie s nehnuteľnosťami. Titulom nadobudnutia vlastníckeho práva predávajúcej bolo uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 25D/103/2017-74, Dnot 68/2017, podľa ktorého predávajúca nehnuteľnosti zdedila. Žalovaný ani z týchto dokladov nemal ako zistiť „spornosť“ vlastníctva. V čase kúpy nemal žalovaný žiadne vedomosti o prebiehajúcom trestnom konaní, jeho výsledku, nebol účastníkom a to ani ako poškodený, nemal informácie o priebehu konania, ktorých osôb sa týka, ktorých pozemkov sa týka. Po uplynutí 8 rokov od posledného kontaktu s trestným konaním (len informácie, že nejaké prebieha v k. ú. K. Y.) už dôvodne predpokladal, že je vec už dávno skončená. Poukázal na odôvodnenie súdu, že pokiaľ nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niešť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní. V tomto prípade nedbalého vlastníka dokonca reprezentuje štát v podobe Slovenského pozemkového fondu. SPF (ako zástupca neznámeho vlastníka) mohol konať ihneď, keď si tretie osoby neoprávnene osvedčili nehnuteľnosti, resp. v krátkom čase po osvedčení a to už počas prebiehajúceho trestného konania. Podľa neprávoplatného trestného rozkazu sp. zn. 21T/128/2012 bol SPF reprezentujúci záujmy neznámych vlastníkov účastníkom trestného konania ako poškodený, mal o tomto vedomosť a v trestnom konaní bol odkázaný na náhradu škody na občianskoprávne konanie. SPF však od roku 2006 nevykonával žiadne úkony a správal sa ako „ukážkový“ nedbalý vlastník. Toto nekonanie SPF však nie je možné dávať v konečnom dôsledku za vinu žalovanému a prostredníctvom žaloby prokurátora sa na ujmu dobromyseľného vlastníka snažiť napraviť stav, ktorý zapríčinil štát svojim nekonaním, resp. chybami. Nekonanie vidí v tom, že nekonal SPF, prokurátor tiež mohol podať žalobu skôr, ešte v čase, kedy bol vlastníkom O. D. z titulu vydržania. Súčasne chyby štátu vidí v tom, že nesprávne rozhodol aj notár ako súdny komisár v konaní o dedičstve a súčasne aj Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor pri výmaze poznámky obmedzujúcej nakladanie s nehnuteľnosťami. Žiadne z tohto nekonania, resp. chýb štátu nebolo spôsobené žalovaným a až do tohto konania nemal žalovaný o tom vedomosť. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči žalovanému zamietne a prizná žalovanému náhradu trov konania. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že nie je možné súhlasiť so záverom, že v žalobe, resp. v konaní nie je správne stanovený okruh strán sporu. V tejto veci sa nejedná o dedičský spor v zmysle § 194 CMP. V zmysle § 194 odsek 1 CMP, ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Z obsahu žaloby, aj z priebehu konania je evidentné, že v tomto prípade neprebíha dedičské konanie a žalobcom je prokurátor, nie dedič. Nejedná sa teda o dedičský spor tak, ako ho má na mysli ustanovenie § 194 ods. 1 CMP, v ktorom by všetci dedičia boli účastníkmi sporového konania a mali by postavenie tzv. nútených procesných spoločníkov (§ 78 ods. 1 CSP). Naviac v konaní, ktoré sa začne po odkázaní súdom jedného z dedičov na podanie žaloby (§ 194 ods. 1 CMP), ide o určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d/ CSP), nie určenie, či tu právo je alebo nie je (§ 137 písm. c/ CSP), ako je to v konaní začatom na návrh prokurátora podľa § 93 ods. 1 písmeno b/ CSP. Tiež žalobu v prípade, že majetok alebo dlhy sú medzi dedičmi v dedičskom konaní sporné (§ 212 CMP), sú aktívne legitimovaní podať dedičia a pasívne legitimovaní sú všetci ostatní dedičia, ktorí žalobu nepodali. Prokurátor, ani žalovaný v konaní sp. zn. 36C/61/2020 nie sú dedičmi a ako je vyššie uvedené ani neprebíha dedičské konanie. Je teda zrejmé, že v tomto konaní sa nejedná o dedičský spor ani v zmysle § 212 CMP. Neprichádza teda do úvahy, aby dedičia boli jeho účastníkmi. V tejto veci prokurátor na základe poznatkov z trestného konania využil svoje oprávnenie podať žalobu podľa § 93 ods. 1 písmeno b) CSP, ktorá má povahu

generálneho prostriedku ochrany objektívneho vlastníckeho práva, predovšetkým pokiaľ ide o dodržanie zákonnosti pri jeho nadobúdaní. V jej petite ide jednoznačne o určenie vlastníckeho práva v zmysle § 137 písm. c) CSP, ktoré mal poručiť k veci v čase svojej smrti. Prokurátor požadovaným určením nie je nijak dotknutý na svojich právach, pretože nie je účastníkom príslušných právnych vzťahov. Žaloba prokurátora je prejavom záujmu materiálneho právneho štátu nad dodržiavaním zákonnosti pri nakladaní s vlastníckym právom a prokurátor pri jej podaní vykonáva zákonom mu zverenú právomoc. Z uvedeného je zrejmé, že prokurátor nie je účastníkom žiadneho dedičského sporu a cieľom žaloby je preukázanie, že žalovaný dôsledkom porušenia všeobecne záväzného právneho predpisu nenadobudol riadne vlastníctvo k pozemkom označeným v žalobe. Oprávnenie prokurátora podať žalobu podľa § 93 ods. 1 písm. b) CSP predstavuje prostriedok ultima ratio na odstránenie nezákonného stavu tam, kde to „vlastníkovi“ vyhovuje a tam, kde zároveň absentuje záujem na odstránení tohto nezákonného stavu. V tomto prípade prokurátor nenahrádza pasivitu vlastníka. Tento je mŕtvy, a teda nemá možnosť žalobu podať. Navyše žalovaný už niekoľko rokov nemá záujem na zmene dlhodobo trvajúceho nezákonného stavu. Z uvedených skutočností vyplýva záver, že žalobou prokurátora nezačal dedičský spor, a teda ani účastníkmi prokurátorskou žalobou vyvolaného konania dedičia nemôžu byť. Až následne, ak žaloba prokurátora bude úspešná, sa môže začať dedičské konanie. K veci je nutné uviesť, že prokurátor je oprávnený žalobu podľa § 93 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku podať nezávisle od toho, ako správu majetku neznámych vlastníkov vykonáva Slovenský pozemkový fond. Tiež žiadne z ustanovení Civilného sporového poriadku nestanovuje ako procesnú podmienku konania o žalobe prokurátora účasť neznámych vlastníkov zastúpených Slovenským pozemkovým fondom. Preto ani táto námietka žalovaného neobstoí. K tvrdeniu, že súd prvej inštancie porušil právo žalovaného na spravodlivý súdny proces uviedol, že žalovaný namieta v tomto bode odvolania okruh účastníkov konania, to, že prokurátor predkladal doklady, ktoré nemohli byť žalovanému v čase uzatvárania kúpnych zmlúv známe a to, že štatutár žalovaného nebol v súdnom konaní vypočutý. Prokurátor v konaní predkladal súdu iba doklady, ktoré žalovanému boli známe alebo pri zachovaní elementárnej opatrnosti z jeho strany pri uzatváraní kúpnych zmlúv mali byť známe. Štatutár žalovaného vedel o súdnom spore, vedel o pojednávaní (udelil plnomocenstvo advokátovi na zastupovanie) a mohol sa ho riadne zúčastniť a mohol odprezentovať svoje argumenty k predmetu sporu. Nebol v konaní aktívny, dobrovoľne sa nezúčastnil pojednávania a návrh na jeho vypočutie podal právny zástupca až v samom závere pojednávania, pričom súd riadne odôvodnil, prečo ho zamietol. Preto nie je zrejmé, prečo v odvolaní vyčíta súdu, že nebol vypočutý. Z uvedených skutočností vyplýva, že právo žalovaného na spravodlivý súdny proces zakotvené v ustanovení článku 6 Civilného sporového poriadku bolo v plnej miere zachované. K tvrdeniu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci uviedol, že žalovaný namieta právne zhodnotenie jeho dobromyseľnosti súdom v bode 53. odôvodnenia rozsudku. Rozsudok súdu prvej inštancie má všetky náležitosti vyžadované ustanovením § 220 ods. 2 CSP. V bode 53. odôvodnenia sú označené dôkazy, súd vysvetlil ako posúdil podstatné skutkové a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie a z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Žalobca odôvodnenie rozsudku, keď súd dobromyseľnosť žalovaného nemal za preukázanú, považuje za presvedčivé a v plnej miere sa s ním stotožňuje. Všetky skutočnosti opísané v žalobe a na pojednávaní žalobcom a žalobcom v konaní predložené listinné dôkazy preukazujú, že nemožno uvažovať o dobromyseľnej kúpe zo strany žalovaného družstva a už vôbec nie o jej súdnej ochrane. Predseda družstva vedel o nezákonnom nadobudnutí vlastníctva k pozemkom predchodcom predávajúcej najmä z jeho výsluchov na polícii, z oznámenia o užívaní pozemkov, ktoré poskytol polícii v rámci jeho súčinnosti v trestnom konaní, z listu vlastníctva pri uzatváraní nájomnej zmluvy v roku 2014, ako aj z médií. Preto tvrdenie, že kúpnu zmluvu podpísal dobromyseľne, je vyvrátené. Žalované družstvo ako kupujúci malo vedomosť o nezákonnom spôsobe získania prevádzaných pozemkov O. D., a napriek tomu kúpnu zmluvu uzavrelo s jeho dedičkou. Preto v tomto prípade dobrá viera žalovaného družstva ako nadobúdateľa neprichádza do úvahy a požiadavka jeho právnej istoty je tiež bezpredmetná. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/2010-11 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 107/2011, v zmysle ktorých na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a teda nemožno uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. V žiadnom zo svojich rozhodnutí najvyšší súd nespochybnil základnú zásadu súkromného práva, a to zásadu „nemo ad alium plus iuris transfere potest, quam ipse habet“ (nikto nemôže previesť viac práv, než má sám), ktorá zásada chráni vlastnícke právo skutočného vlastníka. Zásadu „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi

prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani po vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí. Posudzujúc predmetnú vec z hľadiska vyššie uvedených záverov súdnej praxe, je nutné dospieť k záveru, že nie je možné konštatovať, že žalovaný bol dobromyseľný. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, je nutné námietku žalovaného ohľadne právneho posúdenia jeho dobromyseľnosti súdom prvej inštancie vyhodnotiť ako účelovú a neopodstatnenú. S poukazom na doterajší priebeh konania, všetky dôkazy predložené žalobcom, ako aj odôvodnenie rozsudku a skutočnosti uvedené v tomto vyjadrení, žalobca tvrdí, že neobstojí ani jeden odvolací dôvod žalovaného opísaný v odvolaní. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že porovnaním argumentácie oboch sporových strán prišli k záveru, že v tejto fáze už ide iba o polemiku, pokiaľ ide o správny výklad predpisov hmotného a procesného práva. Zotrváva na doteraz urobených prednesoch. Aj podľa nich ide o spor o určenie, či tu právo je alebo nie je. Tvrdí však, že nemožno viesť spor o právach a povinnostiach niekoho, ak ten niekto nie je účastníkom súdneho konania. Takýto stav (konať o právach a povinnostiach niekoho, kto účastníkom konania nie je) považuje za v rozpore so základnými princípmi sporového konania. Nemôže pritom záležať na tom, či žaluje niekto, kto tvrdí svoje vlastnícke právo, alebo žaluje prokurátor v rámci osobitného zmocnenia, daného mu zákonom. Porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces vidí jednak v tom, čo je uvedené vyššie a tiež v tom, že žalobca časť dôkazov prezentoval ako všeobecne známy fakt s tým, že ich musí poznať aj žalovaný. Takýto automatický predpoklad však neobstojí, tieto dôkazy mohli byť známe žalobcovi z titulu jeho postavenia, im však v čase uzatvorenia kúpnych zmlúv známe neboli.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že je potrebné ho podľa § 388 CSP zmeniť a žalobu zamietnuť.

6. Žalobca sa žalobou domáhal určenia, že neb. O. Z. a neb. W. Z., boli ku dňu svojej smrti podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcimi sa v kat. úz. K. Y., evidovaných na LV č. XXXX (parc. č. 2303/1) a 2165 (parc. č. 2606/23, 3856/31, 3867/4, 3960, 4013, 4041). Uviedol, že podľa § 93 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku prokurátor môže podať žalobu o určenie vlastníctva, ak boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu. V tomto prípade je nepochybné, že došlo k porušeniu ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka, § 63 ods. 1 písmeno a) bod 3, písm. b) Notárskeho poriadku a § 39 Občianskeho zákonníka. Aktívna legitimácia prokurátora na podanie tejto žaloby je týmto preukázaná. Žalovaný si odvodzuje svoje vlastníctvo na základe kúpnych zmlúv, ktoré uzatvoril s U.. C. D., ktorých vklad bol do katastra nehnuteľností povolený rozhodnutím Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru pod č. V 3518/18 zo dňa 04. 05. 2018 a pod č. V 10077/2018 z 23. 11. 2018. Kúpne zmluvy sú podľa žalobcu absolútne neplatné, pretože odporujú zákonu - platnej právnej zásade, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv než sám má (§ 39 Občianskeho zákonníka). Predávajúca U.. C. D. nebola nikdy vlastníčkou predávaných nehnuteľností ku dňu uzavretia kúpnych zmlúv. Pred ich predajom žalovanému došlo k nezákonnému zápisu predávajúcej U.. C. D. ako vlastníčky žalovaných pozemkov na list vlastníctva, keď odvodzovala svoje vlastníctvo z uznesenia Okresného súdu Nitra vydaného notárkou JUDr. Miriam Danczi sp. zn. 250/103/2017-74 zo dňa 04. 10. 2017 v dedičskej veci po poručiťovi O. D., nar. XX. XX. XXXX a zomrelom XX. XX. XXXX, naposledy bytom W. XXX/XX, K. Y.. Tieto pozemky, tvoriace predmet žaloby, nemali byť vôbec predmetom dedičského konania po zomrelom O. D., nakoľko ten v čase jeho smrti nebol ich vlastníkom. Zápis v liste vlastníctva č. XXXX - kat. úz. K. Y. sa dosiahol v rozpore so zákonom, na základe osvedčenia vyhlásenia o

vydržaní vlastníckeho práva spísaného do notárskej zápisnice JUDr. Heleny Rozborovej č. N 500/2005, NZ 604300/2005, NCRIs 63605/2005 dňa 14. 12. 2005. Notársku zápisnicu nezákonne osvedčujúcu vlastnícke právo O. D. doručil JUDr. František Tkáč na Správu katastra v Nitre, ktorá vykonala zápis vlastníckeho práva k vyššie označeným pozemkom záznamom č. Z 6441/2005 v prospech O. D. na list vlastníctva č. XXXX - kat. úz. K. Y.. O. D. zomrel dňa XX. XX. XXXX v l., preto uznesením zo dňa 06. 06. 2017 sp. zn. 21T/128/2012 bolo zastavené trestné stíhanie proti nemu ako obžalovanému. Okresný súd v zastavujúcom uznesení neskončoval, že by sa skutok nestal a tiež, že by skutok nebol trestným činom. O. D. nebol v trestnom konaní uznaný vinným zo skutku, ktorý bol kvalifikovaný ako trestný čin a ktorého predmetom boli uvádzané nehnuteľnosti. To však neznamená, že vlastnícke právo k nim nadobudol v súlade so zákonom. V trestnom konaní bolo preukázané, že O. D. nesplnil podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, účinného v čase vyhlásenia o vydržaní. Okrem toho, notárska zápisnica neobsahovala vyjadrenie právnickej osoby, príslušnej na správu pozemkov po zomrelých posledných vlastníkoch (Slovenského pozemkového fondu). Vyjadrenie SPF nebolo notárke ako dôkaz predložené. Z oznámenia Poľnohospodárskeho družstva K. Y. z 12. 02. 2007 vyplýva, že O. D. nikdy neužíval pozemky; pozemky evidované v katastrálnom území K. Y. označené ako parcely č. 2303/1, 2626/23, 3856/31, 3867/4, 40313, 4041 užívalo Poľnohospodárske družstvo K. Y. a pozemok označený ako parcela č. 3960 užívalo Poľnohospodárske družstvo O.. Aj tento dôkaz nepripúšťa možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemkom O. D. titulom vydržania, pretože vylučuje oprávnenú držbu počas zákonom stanovenej vydržacej doby. Jeho vlastnícke právo bolo vylúčené. O. D. nemohol nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním k pozemkom tvoriacim predmet tejto žaloby a nebol ku dňu svojej smrti, t. j. 15. 05. 2017 vlastníkom týchto pozemkov. Keďže v čase svojej smrti nebol ich vlastníkom, nemohla ich jeho dedička U.. C. D. ako dedičstvo ani nadobudnúť. Navyiac z listu vlastníctva č. XXXX - kat. úz. K. Y. zo dňa 30. 06. 2017 mala notárka JUDr. Miriam Danczi vedomosť, že O. D. pozemky nadobudol nezákonne. Vyplýva to z poznámky na liste vlastníctva, ktorá znie: „Poznamenáva sa vydanie uznesenia Krajského riaditeľstva Policajného zboru Nitra č. k. ČVS: KRP-89/0EK-NR-2006 za stíhanie obvineného, ktorý nezákonne nadobudol nehnuteľnosti registra „E“ - parc. č. 2303/1, 2606/23, 3856/31, 3867/4, 3960, 4013, 4041 podľa P 357/12-187/12.“ Notárka pravdepodobne z nedbanlivosti napriek uvedenej poznámke v rozpore s ustanovením § 460 Občianskeho zákonníka pozemky zahrnula do dedičstva a vydala uznesenie, ktorým deklarovala nadobudnutie vlastníctva k pozemkom pozostalej manželke U.. C. D.. Vzhľadom na opísané skutočnosti, je nutné konštatovať, že kúpne zmluvy, na základe ktorých malo žalované Poľnohospodárske družstvo K. Y. nadobudnúť žalované nehnuteľnosti do vlastníctva od U.. C. D., sú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Žalovaný nemohol byť v dobrej viere ako kupujúci, keďže jeho štatutárny zástupca - predseda družstva U.. O. Z. bol v trestnom konaní vedenom proti O. D. vypočutý pred vyšetrovateľom ako svedok, a to viackrát. Jednoznačne mal vedomosť o nezákonnom konaní O. D., ako aj o tom, že tento nemohol legálne nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním - sám ho z toho usvedčoval. U.. O. Z. tiež vlastnoručne podpísal oznámenie Poľnohospodárskeho družstva K. Y. z 12. 02. 2007, v ktorom potvrdil, že O. D. nikdy neužíval pozemky. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/2010-11 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 107/2011, v zmysle ktorých na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a teda nemožno uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako tak nie je možné za uvedeného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám. Z uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že žalovaný vedel o nezákonnom nadobudnutí vlastníckeho práva právnym predchodcom predávajúcej. Posledný zápis k predmetným pozemkom svedčal p. O. Z. a p. W. Z., ktorí nikdy vlastníctvo k pozemkom na žalovaného nepreviedli.

7. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. V danej veci predmetom posúdenia odvolacím súdom v dôsledku odvolania žalovaného bolo predovšetkým posúdenie okruhu strán sporu, a teda to, či stranou sporu okrem žalovaného mal byť aj neznámy vlastníck, zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, ktorý zastupuje práva neznámych vlastníck, ktorý môže vykonať aj hmotnoprávne úkony, na ktoré nie je oprávnený podľa § 93 ods. 3 CSP prokurátor alebo, či nimi nemali byť aj dedičia po nebohom O. Z. a W. Z., v prospech ktorých malo byť vlastnícke právo v tomto konaní určené.

9.1. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo, aby bola proti

nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinností, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia.

9.2. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

10. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

11. Podľa § 78 ods. 1 CSP nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

12. Podľa § 78 ods. 2 CSP súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa odseku 1.

13. Podľa § 228 ods. 1 CSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnyimi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

14. Podľa § 34 ods. 3 zák. č. 330/1991 Zb. pozemkový fond spravuje poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ustanovené osobitným predpisom a podiely spoločnej nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ustanovené osobitným predpisom. Pozemkový fond nakladá s pozemkami, ktorých vlastník nie je známy okrem pozemkov, ktoré sú lesnými pozemkami, ako aj s podielmi spoločnej nehnuteľnosti, ktorých vlastník nie je známy. Podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností pozemkovým fondom a objektívne kritériá pre určovanie výšky nájomného pri prenajímaní nehnuteľností fondom upraví nariadenie vlády Slovenskej republiky.

15. Podľa § 34 ods. 14 citovaného zákona pozemkový fond za štát a neznámych vlastníkov koná pred súdom vo veciach nehnuteľností uvedených v osobitnom predpise, podielov spoločnej nehnuteľnosti uvedených v osobitnom predpise a pozemkov, ktorých vlastník nie je známy, a to aj vtedy, ak vlastnícke právo štátu a neznámych vlastníkov je sporné; obdobne postupuje správca vo veciach lesných pozemkov vo vlastníctve štátu a lesných pozemkov, ktorých vlastník nie je známy.

16. V danej veci ide o žalobu o určenie, že predmetné nehnuteľnosti boli ku dňu smrti vlastníctvom O. Z., nar. XX. XX. XXXX a zomr. XX. XX. XXXX v podiele 1 a vlastníctvom W. Z., rod. T., nar. XX. XX. XXXX a zomr. XX. XX. XXXX v 1. Takto formulovaný petít je svojim obsahom totožný s petítom o určenie, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva po O. Z., nar. XX. XX. XXXX a zomr. XX. XX. XXXX v podiele 1 a do dedičstva po W. Z., rod. T., nar. XX. XX. XXXX a zomr. XX. XX. XXXX v podiele 1. Ide pritom o konanie o určenie vlastníckeho práva, a nie o konanie vyvolané dedičským konaním podľa § 194 CMP. Rozhodovacia prax sa ohľadom okruhu sporových strán pri takto formulovanom petíte (o určenie, že vec patrí do dedičstva) líšila, pričom nakoniec došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe ohľadom tejto otázky.

17. V rozhodnutí sp. zn. 8Cdo 94/2018 zo dňa 16. 05. 2019 NS SR k danej problematike uviedol nasledovné:

I. Dovolací súd považuje označené judikáty R 49/82 a R 65/2003 a rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 178/2006, 3 Cdo 222/2010, 3 Cdo 197/2010, 4 Cdo 120/2009, 2 Cdo 45/2008 a 8 Cdo 28/2019 za rozhodnutia,

ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky okruhu sporových strán v spore o určenie, že vec patrí do dedičstva, od ktorej sa navyše odvolací súd neodklonil. Nebol preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j. že by rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

II. ...až do vyporiadania dedičstva sú ohľadom takejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci (celého majetku patriaceho do dedičstva), pričom ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa podieľajú na právach a povinnostiach voči iným osobám a preto majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (v súčasnosti nútené procesné spoločenstvo - § 78 CSP). To platí aj v prípade, ak poručiteľ zanechal viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi ohľadne veci, o ktoré ide v civilnom sporovom konaní, vedenom s inou osobou ako dedičom (ktorá nie je poručiteľovým dedičom) vyporiadané. Za stavu, že v pôvodnom dedičskom konaní nebol tento majetok známy (nebol predmetom dedičstva) a nebol v konaní o dedičstvo prejednaný, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov tejto veci.

18. Okrem už uvedeného z tohto rozhodnutia NS SR tiež vyplýva, že v danej veci nebolo podstatné, či spor bol/nebol vyvolaný samotným dedičským konaním, ale podstatné bolo, že až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci, treba všetkých dedičov považovať za vlastníkov tejto veci, a teda títo musia mať v konaní postavenie nerozlučných spoločníkov (v súčasnosti nútené procesné spoločenstvo - § 78 CSP). Ak sa totiž dedičia voči tretej osobe domáhajú určenia, že vec patrí do dedičstva, nedomáhajú sa svojho práva „z dedičstva“, ale „k dedičstvu“, t. j. riešenia otázky okruhu dedičstva. Taký rozsudok by potom nemal žiadny význam, ak by takéto určenie bolo vykonané len medzi jedným z dedičov a treťou osobou, pretože by sa určovali práva s dopadom aj na iné osoby bez toho, že by rozsudok voči týmto osobám bol účinný (§ 228 CSP). Obdobne je tomu tak v prípadoch, ak sa jeden z podielových spoluvlastníkov veci domáha určenia, že vec je v podielovom spoluvlastníctve viacerých podielových spoluvlastníkov (a teda sa nedomáha iba určenia výšky svojho spoluvlastníckeho podielu). Nakoľko predmetom konania o určenie, že vec patrí do dedičstva, je celá vec (príp. spoluvlastnícky podiel na veci), a keďže až do rozhodnutia o dedičstve treba za vlastníkov veci (§ 460 Občianskeho zákonníka) považovať všetkých do úvahy pripadajúcich dedičov (a teda nemožno žalovať o určenie, že do dedičstva po poručiteľovi patrí iba dedičský podiel žalobcu k takejto veci, keďže ho v danom štádiu nemožno vymedziť), musia všetci dedičia v konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva, vystupovať v postavení nútených procesných spoločníkov (§ 78 CSP).

19.1. Toto rozhodnutie bolo predmetom prieskumu aj Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 05. 11. 2019 sp. zn. III. ÚS 93/2019, v ktorom Ústavný súd SR okrem iného uviedol, že v danej právnej veci však sťažovateľka podala žalobu nezávisle od dedičského konania s cieľom napraviť stav, keď vlastnícke právo zrejme z katastra nehnuteľností svedčalo iným osobám ako tým, ktorým malo skutočne patriť. Cieľom sťažovateľky bolo určiť nehnuteľnosti do vlastníctva zomrelej osoby, po ktorej by sa až následne malo otvoriť nové dedičské konanie o znovuobjavenom majetku. Daný spor preto nebol sporom vyvolaným dedičským konaním, a teda nebol sporom v zmysle pôvodného § 175k Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti § 192 a nasl. CMP).

19.2. Ústavný súd SR v nadväznosti na uvedené vychodiská v súvislosti s polemikou sťažovateľky s právnym názorom najvyššieho súdu, podľa ktorého v konaní o určenie predmetu dedičstva musia byť účastníkmi všetci do úvahy prichádzajúci dedičia, pretože rozhodnutie v danej veci sa vzťahuje na každého z nich, konštatuje, že tento právny názor najvyššieho súdu je v plnom súlade s ustálenou rozhodovacou praxou všeobecných súdov, na ktorú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dovolací súd aj poukázal. Argumentácia najvyššieho súdu je z hľadiska ústavných limitov dostačujúca, výstižná a presvedčivá. Uznesenie najvyššieho súdu preto nemožno považovať za arbitrárne, či zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho názor svojím vlastným.

19.3. Ústavný súd tiež poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie, a to uznesenie sp. zn. II. ÚS 260/2011 z 9. júna 2011, v ktorom sa už zaoberal sťažovateľkou nastolenou problematikou a v ktorom konštatoval, že „sťažovateľke nič nebráni podať novú žalobu o určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiteľovi, a to tak, že účastníkmi konania budú všetci do úvahy prichádzajúci dedičia po poručiteľovi. V závislosti od toho, či ten-ktorý dedič má rovnaký alebo odlišný názor vo

veci samej, ako má sťažovateľka, môže sa stať žalobcom alebo žalovaným. V každom prípade však musí byť účastníkom konania, keďže rozsudok musí byť záväzný pre všetkých dedičov.“ Ústavný súd v posudzovanom prípade nemal dôvod meniť svoj už vyslovený právny názor.

20. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a rozhodnutia NS SR a Ústavného súdu SR, riešiacich danú problematiku, dospel odvolací súd k záveru, že keďže v danej veci ide o spor o vlastníctvo, a teda o nútené procesné spoločenstvo, kde zákon pre úspech v spore vyžaduje, aby pri takto formulovanom petite, ako je v danej veci, stranou sporu okrem osoby, ktorá je t. č. zapísaná ako vlastníč predmetných nehnuteľností, boli aj dedičia po O. Z., nar. XX. XX. XXXX a zomr. XX. XX. XXXX a dedičia po W. Z., rod. T., nar. XX. XX. XXXX a zomr. XX. XX. XXXX, a pokiaľ títo nie sú známi, mal ním byť neznámy vlastníč, zastúpený SPF. Keďže žalobca, ktorého aktívna vecná legitímácia v konaní nebola sporná, okruh strán sporu v tomto konaní takto neoznačil, odvolací súd dospel k záveru, že žalobu je potrebné pre nespĺnenie podmienky účasti všetkých subjektov zamietnuť, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a žalobu zamietol a ďalšou odvolacou námietkou žalovaného sa už ďalej ani nezaoberal, pretože vzhľadom k uvedenému záveru odvolacieho súdu stratila pre posúdenie veci opodstatnenie. Na záver odvolací súd ešte dodáva, že pokiaľ žalobca poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre vo veci 9Co/51/2019, v ktorom na strane žalobcu vystupoval rovnaký subjekt, pričom v tomto konaní mal súd za to, že sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, keďže súd rozhodol, k tomu je potrebné uviesť, že napriek tomu, že aktívnou a pasívnou vecnou legitímáciou v spore sa súd má zaoberať ex offo, z tohto rozhodnutia vyplýva, že sa ňou nezaoberal, keďže nebola odvolacím dôvodom, a teda ju ani neposudzoval.

21. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, a vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, priznal mu nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).